

SG

MAGAZINE

N°01 | VOORJAAR 2013

PAGINA 3

FOUTIEVE RESTAURATIE NET OP TMD HERSTELD

PAGINA 9

STUKEN IN
NATTE RUIMTES

PAGINA 15

GRATIS WEBSITE

**STUC
GOED**





AANDACHT IS MEER OMZET

Met aandacht voor je klant haal je de meeste klussen binnen. Je kunt immers een beter en mooier product adviseren. Of je hoort dat er eigenlijk nog veel meer werk te doen is. Ook prijzen klanten je eerder aan bij hun vrienden of zakelijke relaties. Want met een betrokken professional is het prettig zaken doen.

Zo werken ik en mijn collega's bij StucGoed ook: we luisteren naar je en willen je leren kennen. Zodat we je kunnen helpen om een veelgevraagd specialist te worden. In meer dan tien locaties ben je als zelfstandige stukadoor die iets moois wil doen, van harte welkom. Voor specialistische producten, het opdoen van kennis, en zelfs voor reclame voor jezelf.

Het leven is meer dan werken alleen. Daarom hebben wij ook aandacht voor wat er in de maatschappij leeft. Wist je dat er een StucGoed-team volop in training is voor de Alpe d'Huizes, hét fietsevenement tegen kanker? Volg ons op opgevenisgeenoptie.nl, zoekwoord 'stucgoed'; een reactie of donatie is altijd welkom.

Tot slot: veel plezier en inspiratie met dit StucGoed Magazine, drie keer per jaar boordevol informatie waar je echt iets aan hebt. Krijg je 'm nog niet thuis bezorgd, geef dan even je adres door. En niet vergeten: met aandacht voor je klant creëer je meer mogelijkheden en meer omzet voor jezelf.

Namens het StucGoed-team,

Laura Braas
Hoofredacteur

Colofon

StucGoed is onderdeel van CRH Bouwmaterialen. Het StucGoed Magazine is een uitgave voor alle zelfstandige stukadoors van Nederland. Ideeen of opmerkingen zijn welkom op redactie@stucgoed.nl. Via dit mailadres kun je je ook aanmelden voor StucGoed Magazine of een adreswijziging doorgeven.

Hoofredactie: Laura Braas (StucGoed) | Tekst: Kerstin van Tiggelen (Accent Grave) | Art direction: Mirjam van Bellen (Dedato ontwerpers en architecten) | Fotografie: Bert de Jong | Druk: Weemen Haps bv

© StucGoed 2013



"Het probleem van gips op kalk: meesterstukadoor Bjorn Fleuren redt monumentaal pand uit de zestiende eeuw van verstikkende verflagen.



RIJKSMONUMENT 'DE WERELD' FOUTIEVE RESTAURATIE NET OP TIJD HERSTELD

Marmeren plinten lieten los en er verschenen blaasjes op de prachtige stucmedaillons. Oorzaak: een ondeskundige restauratie van een jaar of dertig geleden. Maar het gaat nu de goede kant op.

Vocht, zoveel was wel meteen duidelijk. Daar lag het grote probleem van de steeds grotere schade aan de vloeren, wanden en plafonds van Rijksmonument 'De Wereld'. Tot grote opluchting van de sociëteiten Amicitia en de Zwarte Arend bleek er constructief niets aan de hand met hun statige onderkomen aan de Peperstraat in Den Bosch. Maar wat teisterde hun statige zestiende-eeuwse onderkomen dan wel? Meesterstukadoor Bjorn Fleuren vermoedde al snel heel, heel slecht restauratiewerk in de jaren tachtig.

Plaatselijk verpulverd

"Veel bewoners van oude panden kennen het probleem van optrekkend vocht in muren en kelders", weet Bjorn Fleuren. "Rare plekken in en op de muren,

en blazen in de verf en stuclagen. Keer op keer. Helaas gaat zowel de doe-het-zelver als menig professional de fout in door met de verkeerde producten het vocht te bestrijden." Dit vermoeden werd al snel bevestigd toen na het verwijderen van verschillende verkeerde verflagen er totaal verstikte gips blootgelegd werd. Gelukkig bleek de oude verhouding goed bestand tegen het opgesloten vocht. Ook was er gelukkig weinig schade aangericht aan de ornamentiek van vele stucmedaillons; deze waren slechts plaatselijk verpulverd maar nog goed te herstellen.

Risicovolle ondergronden

Wél in slechte staat waren de recente reparaties, die daarom moesten worden verwijderd. Dat was een



“Stenen werden vroeger nog niet zo hard gebakken”

Restauratie Atelier BjornFleuren.nl ligt in het oude Orthen in 's-Hertogenbosch. Eigenaar Bjorn Fleuren is gediplomeerd meesterrestauratiestukadoor en lid van het Neerlandsch Stucgilde. Dit selecte broedergilde bestaat uit zo'n 35 meesterstukadoors die zich voornamelijk bezig houden met restauratie en decoratie.

“Vroeger werden de stenen niet zo hard gebakken als tegenwoordig. Bovendien werd er met een kalkcement gemetseld. Vervolgens werd een basisraaplaag gestukadoord. De kalk die hierin zat zorgde voor een goede aansluiting op de metselspecie, en een betere kleefkracht en damp-openheid. De pleisterlaag bevatte gips met kalk dat de gips smeüiger en open hield. De eindafwerking bestond uit het zogeheten kalkwitte. Kortom, vanaf de steen werd een compleet kalkpakket opgebouwd.” “Door veel zout en vocht kan de gipskalkpleister losweken, geel of zelfs groen uitslaan, en voedingsbodem voor alg en mos worden. Deze schimmelsoort zijn we gelukkig niet tegengekomen, wél de geur van langdurig opgesloten vocht. Een teken dat de restauratie daadwerkelijk nodig was en dat we er op tijd bij waren.”

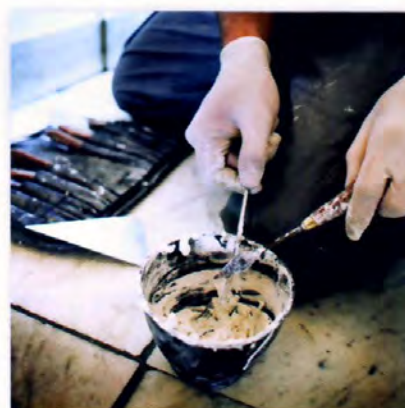
makkelijk klusje omdat ze door de hoge vochtigheid al waren onthecht van de ondergrond. “Ik schat dat rond de jaren tachtig in de onderste gedeeltes van de wanden is geïnjecteerd. Daaromheen is gerepareerd met een gipssoort. Deze gipssoort is ook gebruikt om sommige stukken marmeren plint terug te plaatsen. Maar zulke oude en risicovolle ondergronden hadden nooit met een gips afgewerkt mogen worden. Marmeren plinten horen met een cementgebonden hechtmortel te worden verlijmd. En of dit allemaal nog niet erg genoeg was, bleek er op sommige plekken tussen de marmeren plint en vloer ook nog een siliconen kitnaad aangebracht”, zegt Fleuren met het nodige onbegrip.

Onbehandeld ademen

Vervolgens begon Fleuren met een uitgebreide analyse van de originele ondergrond. Samen met de leverancier Kars Geerken van Bofimex werden monsters genomen en getest op vocht en vervuiling. Fleuren: “De hevigheid van de problemen kan met de seizoenen verschillen. Je weet nooit of je het optimale testmoment hebt.” Deze uitslag gaf een groot zout en vochtgehalte aan. De leverancier adviseerde om de restauratie uit te voeren met Unilit 15 P1 hechtmortel, maar vooral om allereerst de ondergronden enige tijd onbehandeld te laten ademen. “Deze natuurlijke wijze kan helaas vandaag de dag niet overal worden uitgevoerd vanwege tijdsdruk van aannemer en opdrachtgever om op te leveren. Maar ik houd dit soort gouden basisregels graag hoog in het vaandel. En de sociëteiten hadden gelukkig ook voldoende geduld om de tijd de beste behandeling te laten uitwijzen”, aldus Fleuren.



We zijn heel blij dat we de volledige eierlijst rondom de spiegel hebben kunnen redden.



Eierlijst rond de spiegel

Het was inmiddels tijd om een mogelijke juiste mortelsamenstelling uitvoerig op een stukje ondergrond te testen. "Er gaat niets boven ter plaatse kunnen testen met het materiaal", vindt Fleuren. "Als je in dit werk wilt presteren, dan moet je duidelijke eisen stellen. We zijn hier bezig met een zeer compleet restauratieplan dat van a tot z moet kloppen. Monumenten zijn niet de plekken om haastig te werken." Bjorn volgde de hechting en de overbruggende werking van de proefmortel daarom twee maanden nauwlettend. Precies zes maanden nadat Fleuren de blootgelegde ondergrond had laten ademen en rusten blijkt ook de ondergrond weer uitermate geschikt om over te smeren. Alle voorbereidende stappen zijn naar volle tevredenheid afgerond zodat Fleuren vol vertrouwen aan het herstel begint. Het lijstwerk dat plaatselijk verloren was gegaan wordt ook gerestaureerd. "We zijn heel blij dat we de volledige eierlijst rondom de spiegel hebben kunnen redden", voegt Fleuren toe. "Deze was net als het pleisterwerk week geworden van het langdurig opgesloten vocht. Nu dit pleisterwerk inmiddels tot rust is gekomen en weer harder geworden, kan het herstel hiervan ook worden gestart." Naar verwachting is het werk binnenkort afgerond. Daarna vinden tot een jaar of twee nog diverse controles plaats. Fleuren: "Het is dan een kleine moeite om hierover aantekeningen te maken in het desbetreffende dossier. Zo houd je jezelf op scherp in wat je doet. Bovendien bouw je een schat aan ervaring op die je meeneemt in volgende projecten om je vakmanschap naar een hoger niveau te tillen."

Mijn vaste leverancier

"StucGoed Den Bosch (bij KMC) is mijn vaste leverancier. Daar kom ik zo goed als dagelijks. Voor bijvoorbeeld een zak gips om opnieuw te modeleren of een lijstje te trekken. Maar laatst hebben ze ook verschillende ornamenten voor me uit Frankrijk besteld uit een hele oude catalogus die ik nog ergens had gevonden. Daar zijn ze toch maar mooi voor me achteraan gegaan."